

— (Priloga Vrtecu.) —

Št. 2. Ljubljana, dné 1. februarja 1906. XIV. tečaj.

Na Svečnico.

Sinko, vzemi v cerkev svečko,
Da pred Večnim bo plamtela,
Tvoja duša pa v molitvi
K Bogu bo zahrepnela,

Raz višave dobri Oče
Bode zrl dol v cerkev zalo,
Kjer v nebeško slavo tisoč
Plamenčkov bo plapolalo.

In rosil bo raz višave
Blagoslov krilatee božji.
Radost tiha kraljevala
V vsem bo zemeljskem okrožji.

Milost božja ljudstva verna
Bo v ljubezni utrdila,
Srčeeea pobožna v Bogu
Bo po bratovsko združila.

Aleksij Ivanov.

Pridnost in lenoba.

Jako imenitna in potrebna je čednost, katero vas želi „Angelček“ letos naučiti. A navdaja ga takoj v začetku precejšna skrb in bojazen, da bi pri mnogih ne bil brezuspešen ta nauk, ker pridnost ni lahka reč, obratno pa se lenoba premnogim zdi prikupna in prijetna. Treba je torej, da temeljito postopamo pri tem pouku ter si natanko in od raznih strani ogledamo vrline pridnosti in grde lastnosti pogubne lenobe.

§ 2. Pridnost je častna, lenoba sramotna.

Da je pridnost res človeku v čast in ponos, lenoba pa v sramoto in nečast, tega se kaj lahko prepričamo.

Ozrimo se najprej na prva človeka v raju. Kako sta bila izvrstna pred grehom in se odlikovala v raznovrstnih čednostih. In, kaj menite, v kateri čednosti še posebej? Brezdvoma: v pridnosti. Zakaj sv. pismo nam najprej pove, da je Bog postavil človeka v raj veselja, da bi ga obdeloval in varoval, in še le potlej govori o drevesu spoznanja dobrega in hudega. Ker pa vemo, kako sta Adam in Eva v prvotni pravičnosti zvesto služila Bogu ter natanko in veselo izpolnjevala voljo božjo, smemo biti prepričani, da sta se želela še posebno s pridnostjo Bogu priljubiti. To pa še tembolj, ker jima je bilo takrat delo že po naravi lahko in prijetno; saj se še v poznejših časih svetnikom ni zdelo težko to, kar so spoznali za voljo božjo.

S to prvo zapovedjo v raju je torej Bog sam počastil delo. Dasi sta imela Adam in Eva vsega dovolj in jima delo ni bilo potrebno, je vendar neskončno modri Bog zapovedal delo tudi v raju. Pridnost je torej najstarejša čednost, res častitljiva rajska čednost!

Pa tudi po grehu je za nas delo nekaj častnega; saj tudi zdaj izpolnjuje le voljo božjo, kdor pridno dela. Isto zapoved, ki jo je bil Bog dal Adamu takrat, ko mu je izročil raj, je zopet ponovil takrat, ko je moral zapustiti raj, le s tem razločkom, da delo odslej

ni bilo več lahkotno in prijetno, marveč kot kazen neprijetno in naporno. Toda vsled tega ni postalo nečastno; saj je dobremu otroku to le v čast, ako voljno pretrpi očetovo kazen in morda celo hvaležno poljubi šibo, s katero je bil kaznovan.

Seveda se je zdelo paganom delo nečastno in sramotno ter so ga prepuščali le zaničevanim sužnikom. Toda pagani niso imeli sploh pravega spoznanja, torej tudi dela niso znali prav ceniti in njih sodba nam ne more biti v tem merodajna. Zato je pa tudi Zveličar, ki je prišel svetu zopet prižgat pravo luč, delu zopet povrnil prvotno čast, še predno je začel učiti v javnosti. Predno je začel z besedo dajati nauke o drugih čednostih, nas je že s svojim svetim zgledom učil pridnosti. Zato pridni delavci tako radi premišlujejo Jezusa v Nazaretu v Jožefovi delavnici in potlej na težavnih potih v dobi njegovega triletnega učenja. O da, enako častitljive se nam morajo zdeti njegove potne srage, ki so mu kapale ob napornem delu raz božje lice, kakor kaplje krvi, ki so kapale iz njegovih ran, kakor solze, ki so rosile iz njegovih božjih oči. In njegove božje roke niso bile manj častitljive takrat, ko so delale, nego takrat, ko so blagoslavljale!

Zdaj pa presodite sami, kako zelo se boste prikupili Jezusu, ako ste prav pridni, kako pa bi ga žalili z lenobo; in pa kako častno je za vas, ako s svojo pridnostjo posnemate Boga samega!

Delo pa imenujem častno še iz dvojnega vzroka: ker pridnost dovede človeka do častne stopinje v življenju in pa ker zgodovina priča, da najboljši in najslavnejši ljudje vseh časov so bili izredno pridni in delavni.

Ako opazujemo izvrstne ljudi v kateremkoli stanu, bomo pač kmalu opazili, da se poleg drugih svojih vrlin še posebej odlikujejo po pridnosti, ali recimo raje: zato so tako vrli, ker so bili pridni že v mladosti in tudi zdaj marljivo izvršujejo svoje stanovske dolžnosti. Kar pa izpričuje izkušnja o sedanjih poštenjakih, isto uči zgodovina o časti in hvale vrednih ljudeh vseh stoletij. Saj so še oni sveti ljudje, ki so

sklenili v samoti posebej z molitvijo služiti Bogu, porabili proste trenutke za ročna dela.

Iz tega je razvidno, da si je s pridnostjo najlažje pridobiti dobro ime, lenoba pa najbolj izpodkopava tako potrebni „kredit.“

Celo naš jezik potrjuje to, kar sem tu napisal v čast pridnosti. Ako namreč pravimo komu, da je „priden“, ga s tem nismo le pohvalili, da je marljiv in delaven, marveč da je sploh dober in čednosten poštenjak. Nemci pa imajo celo isto besedo za „len“ in „gnil“, kar je tudi zelo značilno. *) Saj pač lepše primere za grdo lenobo ni lahko najti, kot je gniloba. Strohne in zgnijejo namreč take reči, ki se zanemarijo. In si li morete misliti bolj zanemarnenega človeka, kot je lenuh! In kako ostudno stori gniloba vsako reč! Pravijo, da čim lepša je bila poprej, tem grša je potlej, ko zgnije . . . Kako žalostno je torej gledati krepkega, zdravega, nadarjenega lenuha, ki — ves zanemarnjen zakopava svoje talente!

* * *

Bernard Overberg, slavní učitelj in vzgojitelj, se je le po veliki pridnosti povzpел do častne službe in do one veljave, ki jo ima še zdaj njegov spomin med učiteljstvom. V detinskih letih je bil jako rahlega zdravja; do petega leta se še hoditi ni navadil. Tudi za učenje je bil slab in počasen. Osem abecednikov je porabil, pa mu še čitanje ni šlo gladko. Toda z vztrajno pridnostjo je premagal vse težkoče.

Ko je bil star devet let, je v njegovem rojstnem kraju umrl gospod župnik. Njegovi starši so zelo žalovali po njem. Tudi Bernardku je šel zelo do srca ta žalostni dogodek. Bil je ravno na polju, ko se je

*) One, ki razumete že kaj nemščine, bo gotovo zanimal ta-le dogodek. Neka nemka se je učila slovenščine. V nalogi ima posloveniti stavek: „Die faule Magd schläft.“ Beseda „Magd“ ji je že znana; tudi to vé, kaj se slovenski reče „schlafen“; le beseda „faul“ ji dela preglavico. Treba pogledati v besednjak. Za to besedo najde v slovarju na prvem mestu pomen „gnil“ ter veselo skrpá prevod: „Gnila dekla spi.“ Učiteljica in tovarišice so se smejale takemu tolmačenju. Mi ga pa, kaj ne, zdaj drugače sodimo.

razlegalo mrliško zvonjenje za ljubljenim župnikom. Ves ginjen začne moliti in konča svojo otroško molitvico z besedami: „O Bog, če storiš, da se bom mogel dobro učiti, hočem postati tudi jaz duhovnik.“ Kazalo se je, kakor da je Bog uslišal njegovo molitev. V šestih mesecih se je naučil tako gladko brati, da ga je gospod učitelj odbral, naj še druge uči v čitanju.

Drugače pa je bilo z njegovo željo po duhovskem stanu. Starši so bili ubožni in niso mogli misliti na višje šolanje. Bil je že 15 let star, pa še zmiraj za pastirja. Še bolj goreče je molil in posebno vneto prosil Mater božjo, naj bi dal Bog staršem tako misel, da bi ga dali učiti se „na duhovsko!“

Slednjič se mu začno izpolnjevati srčne želje. Prosit gredo nekega duhovnika, naj bi ga vsaj toliko pripravil, da bi mogel iti v latinske šole. — Naj je bilo vreme še tako slabo in pot še tako grda, vsak dan je šel k dobremu gospodu in izkušal se je še več naučiti, kot mu je bilo ukazano. Tudi po poti je bil ves zamišljen v učenje, da še večkrat ni opazil ljudi, ki so ga srečavali, in jih ni pozdravljal. Kmetje so mu to na slabo obračali in dejali: „Tako je neumen, da še pet ne zna šteti.“ — Doma je bila pa zopet težava. Dan se je skrajšal. Največ bi se bil lahko naučil zvečer pri luči. Pa mati ni večkrat imela denarja, da bi kupila svečavo. Kaj je bilo storiti? Prižgala mu je trsko in pri trščeni brljavki se je učil dobri dečko, pri nji celo pisal naloge. Včasih se je še pred ognjišče vlegel z knjigo v roki, da je dobil nekoliko luči in gorkote.

Tako pripravljen gre v bližnje mesto v latinske šole. V začetku mu gre jako trdo; ob koncu šolskega leta je bil pa že med prvimi in najboljšimi učenci. Kako se je pa tudi trudil! Da bi zjutraj prav zgodaj vstajal, si je v spalnici napravil zvonček, ga privezal na dolgo vrvico, katera je visela ob zidu, ter naprosil nekega delavca, ki je vsako jutro prav rano hodil na delo, naj bi mimogredé vselej potegnčil za motvoz in ga tako zbudil. Razposajeni otroci so včasih prišli zvonit in ga dražiti, pa se ni zmenil za to. Tudi ob

izprehodih je imel vselej s seboj kako šolsko knjigo ali druge spise, ki so jih priporočali učitelji.

Dobro mu je bila poplačana vztrajna in neumorna pridnost. Dosegel je svoj namen. Ista pridnost mu je tudi kot duhovniku in učitelju omogočila tako sijajne uspehe.

Vinko je umrl . . .

Dijaki so se vračali z božičnih počitnic.

Kako je pač bridko, ko zapušča dijak svojo rojstno vas, rojstno hišo, in mora zopet v mesto! Ločiti se mora od dobrih staršev, ljubljenih bratov in sester, pa iti v daljne mesto, ne vede, ali pride še kedaj nazaj . . .

Janko — drugošolec — se je tudi vračal v mesto. Hudo mu je bilo pri srcu. Kako prijetno je bilo teh deset dni doma pri starših, bratih in sestrah! In sedaj — mora spet vse zapustiti. Ali to bi se že še prebolelo; saj ima vsak človek razen veselih ur tudi žalostne. Ali Janka je težila še druga bol: ravno sedaj je moral nazaj, ko je bratec Vinko bolan skoro na smrt. Kaj, ko bi umrl? Šest let ima komaj in letos hodi prvo leto v šolo. Ali bi ga ne bilo škoda? In kako dobro se je učil! Prvo četrletje je imel skoraj povsod najboljše rede. Bil je v resnici priden. Ko je prišel Janko prvič kot drugošolec domov — bilo je o vseh Svetih — mu je pritekel bratec naproti, in kaj mislite, kaj mu je najpreje povedal?

„Janko, v šoli smo že pri črki o. Boš videl, kako znam že brati.“

Ali, ko je prišel sedaj na božične počitnice, mu ni bilo več bratca naproti. Ležal je doma bolan. In bolezen se je hujšala, in danes, ko je na smrt bolan, ga mora zapustiti!

„Ali ga bom še kedaj videl?“ . . .

Milo se je storilo Janku ob tem vprašanju. S koliko lažjim srcem bi bil šel od doma, da bi bil Vinko zdrav! Odkar je pričel drugo šolo, se je učil prav dobro, in to tolaži dijaka. A sedaj bi ne bil žalosten? Hude slutnje so se ga lotevale...

Prispel je v mesto. Treba bi se bilo pripravljati za šolo. Toda Janko ni mislil na učenje. Imel je sicer knjigo pred seboj, pa učiti se ni mogel. Saj so bile vse njegove misli doma, pri Vinku, in najraje bi bil poletel nazaj v rojstno vas, v rojstno hišo k Vinku...

Tisti dan ni bil dolgo po koncu. Šel je zgodaj spat, da bi vsaj v spanju nekoliko pozabil na dom.

Drugi dan se je zbudil pozno. Šel je v šolo. Ali dolgo so trajale tri ure! Po šoli je hitel domov. Šel je hitro. Gnala ga je bratska ljubezen. Ni se motil. Gospodinja ga je že čakala z nagovorom:

„Brzjavko si dobil. Vinko je — umrl.“

Videl jo je. Napisani sta bili le dve besedi: „Vinko umrl.“

„Umrli!“ ... je ponovil Janko. Zjokal se je in jokal dolgo. — — —

Saj ga je tako iskreno ljubil!

X.

Volk in kozice.

Koza je šla na polje po krmo, a kozice je zaprla v stajo in jim velela, naj nikomur ne odpró. Rekla je: „Šele, ko zaslišite moj glas, odprite.“ Volk je to čul. Prišel je k staji in zaklical s kozjim glasom: „Otroci, odprite, prišla je vaša mati, nabrala vam je krme.“ Kozice so pogledale skozi okno in odgovorile: „Glas je materin, a noge volčje, — ne smemo odpreti.“

L. N. Tolstoj.

Kaj pa je to?

Pri Smodinovih so imeli čvetero otročičev. Bili so še skoro vsi samosrajčniki. Ravno prav je bilo, da je spomladi pripeljala muca-starica dol s podstrešja štiri mlade mucike. Imel je vsak otročaj svojo, in ni bilo prepira med njimi radi pestovanja. To je bilo pa tudi kobaljenja in prekučevanja, pri obojni in med obojno mladino! Bili so drugi drugim v zabavo in kratek čas, otroci mačicam, mačice otrokom. Saj so še odrastlemu človeku ljubke živalce v prijetno razvedrilo. Celó od sv. Janeza evangelista, tega globokega modrijana, se ve, da se je rad pozabaval s svojim ptičem. Kolikobolj ima šele mladina veselje s poskočno mlado živalco. I no, kar se rado veseli, skupaj leti!

Kako naj vam popišem vse, kar je počela Smodinova mladež ono poletje! Vsak dan so se spomnili kaj novega, ako ne otroci, pa mačice. Bliskoma jim je potekal dan za dnem. Prišla je jesen, in jelo je dišati po snegu. In tudi snežiti je začelo kar zlepega. Najprej en kosmič, en sam. Pa zopet eden, ondi dva vkup. Potem en prav velik, dva velika, pet... dvajset... kar sto... vse polno... čez in čez. Bil je prvi sneg.

To je bil tedaj spet „semenj“ okoli Smodinovih! Mačice so prilezle čez prag, gledale gor, dol, sem, tja, vsekrižem, kakor bi popraševale: Kaj pa je to? Pol plaho, pol radovedno, bo li to jed ali igrača, ali kaj? Naj bo že, kar hoče, ujeti bo treba to reč, pa se bo videlo, kaj je.

Tep, tep, tep — s tačico! Toda bela stvarca je kar izginila na mokrih tleh. Čudna reč to, tako velika kot zaplata ti pade na zemljo, pa je ni več. Velika uganjka to za neizkušeno mačjo mladino.

Tudi Smodinova otročad ni mirovala tisti dan. Vsi so bili pred hišo, kazali in šteli so kosmiče, lovili jih v klobuke, na roke, na nos, celo v usta. Rajali so in skakali in se veselili prvega snega.

„Ali se mi ne spravite hitro za peč!“ so se oglasili mati Smodinka iz kuhinje.

Menite li, da jih je kdo slišal? Vrišč je bil vedno večji, rajali so dalje.

Ni minilo sedem dni, pa se je naletelo snega čez koleno. Burja je piskala okrog oglov, in skozi vsako špranjo in luknjico je cvilila tanka pesem.

Na Smodinovem ognjišču v gorki kuhinji se je vse gnjetlo okrog ognja. Otrok je bil napoti otroku, in izza pokrova, izza pokrivače in izza vsacega lonca so šterlele mačje brke. Smodinova mati so komaj sproti grabili krive kosmate mačje hrbte in jih metali z ognjišča:

„Ali se mi ne spraviš, grdoba mačja! Vi se mi pa tudi že spravite izpod nog!“ dejali so otročajem.

Za-se so si pa mislili Smodinova mati: „No Mica, saj tudi ti nisa bila nekoč pametnejša, kot so zdaj tvoji otroci. Kolikokrat si menila, da bo kakšna stvar prav dobra in prijetna. Toda, ko si jo dosegla, si pa spoznala, da je bila samo vodena snežinka, prazna reč.“

Ferd. Gregorc.

Sreča v nesreči.

I.

Jože, jaz grem domov!“

„Le pojdi.““

In Jože je odprl vrata svojemu štiriletnemu bratcu Peterčku, sam pa je ostal pri Dolinarjevih.

Precej snega je padlo tisto zimo. Ravno pred par dnevi je močno snežilo. Vsa pota so bila na novo izmetana. Ob potu je bilo toliko snega, da se ni prav nič videl iz njega Peterček, ko je šel proti domu, kakor je mislil. Ali Peterček je že zašel.

Dolinarjeva hiša je bila dobro četrť ure proč od Kopitarjeve. Dolgo je hodil že Peterček, pa le ni prišel

mimo nobene hiše. A to ga ni dosti motilo. Pogumno je stopal po nerodni poti in je srečno ali nesrečno prišel v sosedno vas, v pičle pol ure oddaljeno Zatišje.

„Sedaj sem pa že doma“, se je oddahnil Peterček in jo mahnil proti prvi hiši. Vrata so bila zaprta. Peterčka je zeblo, zato je jel klicati, naj mu odpró.

„Kdo pa je?“

V hiši se je oglasila Poldetova mati.

„Jaz“, se oglasi Peterček.

„Kdo — jaz? Čegav pa si?“

To je bilo nekaj novega za Peterčka. Saj ga vendar doma v Zalesju poznajo v vseh hišah. Tu ga pa vprašujejo, čegav je. —

„Ali me nič ne poznate?“

„Nič.“

„Kopitarjev sem.“

„Odkod?“

To je pa čudno! — Peterček je vendar mislil, da je v domači vasi.

„Ali prav nič ne veste? Saj sem iz Zalesja, kakor vi.“

„Tu ni Zalesja, ampak Zatišje.“

Kaj takega pa še ne! Zatišje je tam daleč, pol ure proč od Zalesja. Peterček kar verjeti ni mogel, da ni doma, dasi je bilo res. Verjeti je pa moral, vsaj ko je zagledal Poldetovo mater pred sabo. Take žene ni še videl v Zalesju.

Peterčka so sprejeli v Poldetovo hišo.

Ko se je ogrel za pečjo, se je kmalu seznanil z domačimi otroki. Prav po domače so se vsi razumeli, dasi mu je šlo izkraj malo na jok. A ko se je zamislil v igrače in seznanil z otroki, je čisto pozabil na dom. Čez noč je ostal pri Poldetovih. Poldetova mati ga v snegu niso pustili samega domov, svojih otrok pa tudi niso upali pustiti samih brez varuha, kajti večerilo se je že.

„Bo že kdo Kopitarjevih prišel jutri v Zatišje h križevemu potu, pa ga bo vzel s seboj“, so si mislili Poldetova mati.

Bilo je namreč v postu.

II.

„Kje je pa Peterček?“ so zaprašali mati vstopivšega Jožeta.

„Ali ga ni doma? Saj je šel preje domov kot jaz.“

„Moj Bog, kako pa paziš nanj?“

„Kje neki bo? — Pri Grčarjevih je morda ostal; ne bo dolgo, pa bo doma.“

Čakali so in čakali, pa Peterčka le ni bilo. Nočiti se je jelo. Večera tako nič ni v tem času.

„Ne bo ga!“ vzdihnejo Kopitarjeva mati. „Strah ga je, Jože skoči do Grčarja, pa ga pripelji domov. Saj morajo biti že nevoljni, toliko časa je že tam. O, da ne paziš nanj!“

Na materine besede skoči Jože iz zapečka in se napoti k Grčarju. Pa kmalu se vrne brez Petra.

„Pri Grčarju ga ni. Vprašal sem tudi pri Kovaču in pri Stenarju, pa ga tudi tam ni. Kdo ve, kam se je izgubil?“

„Pojdimo ga iskat po vasi! O ti nesrečni otrok ti!“

Šli so po celi vasi vsi Kopitarjevi: Mati, Jože, Janez in Neža. Povsod so vpraševali, a povsod so dobili isti odgovor: „Pri nas ga ni! Mi ga nismo nič videli.“ Vrnili so se brez Peterčka.

Žalosten je bil tisti večer pri Kopitarjevih. Kaj je pretrpela uboga mati, se ne dá povedati. V duhu je že gledala, kako ji prinašajo Peterčka mrtvega. Zašel je, izgubil se je v snegu, in ker ni šel nihče več za njim po tisti poti, je obstal v snegu in je zmrznil. In kdo je kriv njegove smrti? Vse bo dolžilo le njo, mater, vse bo kazalo le nanjo, češ, ta je kriva. Zakaj mu ni branila, ko je hotel z Jožetom k Dolinarju, zakaj ni skrbneje naročila Jožetu, naj skrbi, da bo Peterček prišel z njim domov.

Žalostna je šla mati k počitku. Oh, kako dolga je bila tista noč! Zaspati ni mogla. Kadar je zaslišala kak šum, vselej se ji je zdelo, da prinašajo ljudje njenega Peterčka mrtvega domov. In zamislila se je, kje in kako je umrl. Sam je umiral zunaj v mrzlem snegu. Nikogar ni bilo zraven, ki bi mu zatisnil oči.

III.

„Vašega Peterčka so dobili.“

To novico je prinesla Grčarica v petek dopoldne Kopitarjevi materi.

„Vašega Peterčka so dobili. In kje? Doli pri Poldetu v Zatišju.“ —

„Dobili so ga? Živega ali mrtvega? O soseda, ne zakrivaj mi!“

„Živ je, živ! Pravila mi je Poldetova mati sama.“

„Živ! Hvala Bogu!“

Kako vesela je bila takrat Kopitarjeva mati. Zopet bo videla svoje dete. To so bili trenutki radosti in veselja za žalostno in potrto materino srce. To je bila ura, za katero bi bila dala rada pol življenja. Solze veselja so ji zabliščale v očeh. Kvišku je uprla svoj pogled proti nebesom in glasno zamolila: „Oče nebeški, čast in hvala Tebi vekomaj!“ — Kratka je bila ta molitev, a bila je molitev hvaležnega srca materinega.

„Jože, Janez, Neža, jaz grem po Peterčka.“

„Mati, kje pa je? Mati, naj gremo še mi z vami!“

A mati jih ni več slišala; že je odšla v Zatišje. A šla bi bila tudi čez hribe in doline, če bi bilo treba. Moč materine ljubezni premaga vse težave, ne straši se truda, ne boji se mraza, ne grdega . . .

* * *

Peterček je bil zopet v krogu svojih domačih. To so ga popraševali, kje je hodil in kako je hodil. Peterček pa ni vedel drugega povedati, kakor samo to, da je šel po potu čez velik hrib, pa da mu je pri tisti hiši odprla žena, ki ni bila mati, pa da so mu rekli, da tukaj ni pri Kopitarju in ne v Zalesju.

„Sam angel varih je šel s teboj, Peterček, če ne, bi bil gotovo ostal v snegu.“

Peterček pa se prav modro odreže: „O, mati, prav sam sem šel, nihče ni šel zraven mene; angel varih ima perutnice, saj naša Neža ve.“

Taka je otroška modrost.

I. E. Bogumil.

Lipče.

Bil je deček, zvali so ga Lipče. Vsi otroci so odšli v šolo, in tudi Lipče je vzel čepico ter hotel za njimi. Ali mati so mu rekli: „Kam pa ti, Lipče?“ — „V šolo.“ — „Ti si premajhen, nikakor ne smeš!“ — In mati so ga pridržali doma. Oče so odkorakali že zjutraj v gozd, mati pa so šli na popoldansko delo. Samo Lipče je ostal v sobi, in babica za pečjo. Pa je postalo dolgčas Lipčetu. Ko so zaspali babica, je pričel iskati svojo čepico. Ker je pa ni našel, je nataknil očetovo kučmo in odšel v šolo.

Šola je bila za vasjo pri cerkvi. Ko je šel Lipče mimo bližnjih hiš, so ga pustili psi pri miru, ker so ga poznali. A ko se je približal oddaljenim hišam, tedaj je priskočil murček in je zalajal. A za murčkom še večji pes volček. Lipče je pričel bežati, a psa sta jo udrla za njim. Lipče je zakričal, izpodtaknil se in padel. Tedaj je prišel kmetič, odgnal psa in dejal: „Fant, kam bežiš sam?“ Lipče ni odgovoril. Pobral se je, vstal, in pričel bežati na vso moč.

Pribežal je do šole. Nikogar ni bilo na cesti, samo glasovi otrok so se slišali iz šole. Lipčeta je prevzel strah: kaj bo, če ga učitelj spodé? In pomislil je, kaj mu je storiti. Nazaj iti — zopet ga bodo zalezovali psi, a v šolo — boji se učitelja.

Pride mimo šole žena, škař na glavi, in reče: „Vsi se uče, kaj pa ti stojiš tukaj?“

Lipče odide v šolo. Na pragu je snel kučmo in odprl vrata. Soba je bila polna otrok. Vsi so brali, in učitelj je hodil med njimi.

„Kaj pa ti?“ — se razjezi učitelj nad Lipčetom. On pa menca čepico in ne zine nobene. — „Pa kdo si ti?“ — Lipče kot zid. — „Ali si nem?“ — Lipče tih, kakor bi ne znal govoriti. — „Pojdi domov, če nočeš govoriti!“ — Lipče bi rad kaj odgovoril, ali beseda mu vsaka strahú obtiči v grlu. Gleda učitelja in zaplaka. Tedaj se zasmili učitelju. Pogladi ga po glavi in vpraša učence, kdo je ta deček.

„To je Lipče, Konstantinov brat. Tolikrat je že prosil, da sme v šolo, pa ga mati ne puste. Skrivaj je prišel danes v šolo.“

„No, le vsedi se v klop poleg brata, a jaz bom poprosil tvojo mater, da te pusté v šolo“, ga pomiri učitelj.

Pa prične kazati Lipčetu črke, a Lipče jih je že poznal in je že umel nekoliko čitati.

„Torej, zloži svoje ime!“

Lipče začne: li-i-li, pe-e-pe, če-ek-ček.

Vsi so se smejali.

„Dečko, kdo pa je tebe učil čitati?“

Lipče se je osmelil in je dejal: „Konstantin! Jaz sem že tiček, naenkrat sem vse razumel!“ — Učitelj se zasmee in vpraša: — „Kaj, molitvic kaj znaš?“ — Lipče odgovori: „Znam!“ Pa prične moliti češčena-marijo; pa vsega ni znal prav. Učitelj ga ustavi in mu dé: „Hvalil si se prezgodaj, pa se boš že naučil.“

Od tedaj je hodil Lipče vedno z otroci v šolo.

L. N. Tolstoj.

Ob pečki.

U-ú! Mraz pripihal
Je do kočice,
Grej mi, ljuba pečka,
Mrzle ročice!

Hà, dokler imamo
Še kuriva kaj,
Mraz krog kočé naše
Naj le piha, naj.

Ko pa drva zadnja
Založimo v peč,
Oj, tedaj pa, zima,
Brž za goro leč!

Aleksej Ivanov.

Kar veš, o tem ne vprašuj!

Kmet pelje voz sena. Sosed ga sreča.

„Dober dan!“

„Dober dan!“

„Kaj pa pelješ?“

„Drva.“

„Kakšna drva? Ali ni seno?“

„Če vidiš, da je seno, čemu pa vprašuješ?“

Kmet se popraska za ušesom in pomisli: „Saj je res; zakaj sem ga vprašal, ko vidim.“

Leni Janko.

Leni Janko zvezde šteje:

„Ena, tri — — devet.“

Mesec se v obraz mu smeje,

Gleda ga zavzet.

Janko naš je glave trde,

Nič se ne uči — — —

Šteti še ne zna po vrsti,

Kakor drugi vi.

Ej, da mesec dol bi z neba

K Janku malo priti smel,

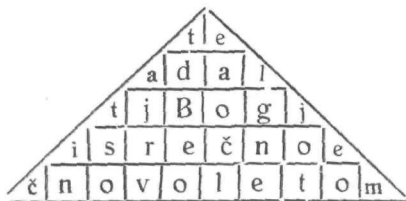
Dal bi mu, da bolj debela

Lica bi kot on imel — —

Taras Vaziljev.

Rešitev naloge št. 1

Prav so rešili: Aleš Fani, Černe Lenčka, Vilfan Tončka, samostanske gojenke; Schneider Minka, učenka v Šmihelu pri Novem mestu; Stelcar Josip, sluga kn. nadškoj. pisarne v Mariboru; Mahorič Emica, učenka v Ptuj; Jezovšek Milica in Anka, učenki na Vranskem; Robar Ivan, na Petelinjeku; Bloudek Boleslav, učenec III. razreda v Novem mestu; Grašek Janko, učenec IV. razreda II. oddelka v Kamniku.